

กองทุนหมุนเวียนตำบลพิชัย

องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย จังหวัดลำปาง

ลักษณะพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพิชัยเป็นพื้นที่กึ่งอุตสาหกรรมกึ่งเกษตรกรรม ประชาชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างในภาคโรงงานอุตสาหกรรมในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังมีปัญหาช่องว่างระหว่างรายได้ของกลุ่มที่มีฐานะปานกลางกับกลุ่มเกษตรกรที่มีฐานะค่อนข้างยากจน ทำให้โครงการทั้งหลายที่นำมาปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในชุมชนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร การให้เงินอุดหนุนสนับสนุนกลุ่มอาชีพไม่ค่อยประสบความสำเร็จ บางส่วนนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ บางส่วนต้องยุบกลุ่มเพราะเกิดปัญหาภายในกลุ่มส่งผลให้เงินทุนที่ได้รับจากรัฐบาลต้องสูญเปล่าตามไปด้วย

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต.พิชัยจึงจัดโครงการ "กองทุนหมุนเวียนประจำตำบลพิชัย" ขึ้นโดยเรียนรู้จากความสำเร็จในการให้เงินอุดหนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ ในอดีต ปรับจากเงินทุนสนับสนุนแบบให้เปล่าเป็นกองทุนหมุนเวียนให้กู้ยืม เพื่อป้องกันการสูญเปล่าของเงินทุนหมุนเวียน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองลำปาง
จังหวัด: ลำปาง

ประชากร: 9,308 คน

พื้นที่: 72 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วน
ตำบล
การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. อบต.จัดตั้งกองทุนหมุนเวียนจากงบประมาณของอบต.ปี 2545 จำนวน 100,000 บาท
2. กำหนดกฎระเบียบการบริหารกองทุนหมุนเวียนดังนี้
 - 2.1 เมื่ออบต.พิชัยมีมติรับร่างงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเพิ่มเติมที่มีโครงการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพอบต.พิชัยแล้ว ได้นำเงินดังกล่าวไปเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารโดยใช้ชื่อว่า "กองทุนหมุนเวียนองค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย"
 - 2.2 ผู้มีสิทธิขอกู้ยืมเงินกองทุนหมุนเวียนอบต.พิชัย
 - 2.2.1 ต้องเป็นกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่มีคณะกรรมการหมู่บ้านรับรองว่าเป็นกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนั้นจริง
 - 2.2.2 ต้องเป็นกลุ่มฯที่ขึ้นทะเบียนแล้ว หรือก่อตั้งมาอย่างน้อย 1 ปี มีผลงานของกลุ่มเป็นที่น่าพอใจ คือ มีทุนเพิ่มขึ้นหรือมีสมาชิกเพิ่มหรือให้ผลกำไรทางสังคม
 - 2.3 หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินฯ
 - 2.3.1 เป็นโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจชุมชน
 - 2.3.2 ต้องมีแผนการชำระเงินคืนที่ปรากฏไว้ในโครงการอย่างชัดเจน
 - 2.3.3 ต้องยื่นคำร้องขอกู้เงินฯ
 - 2.4 ระยะเวลาผ่อนชำระ กำหนดการผ่อนชำระไม่เกิน 3 ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย เว้นแต่กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผิดนัดไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ครบ ให้เสียดอกเบี้ยในอัตราที่กฎหมายกำหนดซึ่งเป็นปัจจุบัน และให้ถือว่าดอกเบี้ยนั้นเป็นรายได้ของกองทุนฯ อบต.พิชัย
 - 2.5 ขั้นตอนการดำเนินการและการอนุมัติเงินฯ
 - 2.5.1 กลุ่มฯ ต้องยื่นคำร้องขอกู้ยืมเงินฯ ต่อคณะกรรมการกองทุนหมุนเวียนอบต.พิชัย

- 2.5.2 หากกลุ่มฯ ยื่นเสนอขอกู้เงินฯ มากกว่าหนึ่งกลุ่ม ให้คณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาเรียงลำดับความสำคัญตามความจำเป็นและความเหมาะสมของโครงการ ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับโครงการแล้วยื่นข้อเสนอโครงการพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารอบต. พิจารณาต่อไป
- 2.5.3 คณะกรรมการบริหารอบต. พิจารณาอนุมัติให้แล้วภายใน 7 วันตั้งแต่ได้รับโครงการ
- 2.5.4 เมื่อคณะกรรมการบริหารอบต. พิจารณาอนุมัติเงินกู้แล้วให้แจ้งคณะกรรมการกองทุนฯ ทราบเพื่อแจ้งให้กลุ่มฯ มาทำสัญญากู้ยืมเงินกับคณะกรรมการบริหารอบต. พิจารณาต่อไป
- 2.6 การทำสัญญากู้ยืม สัญญากู้ยืมเงินกับกลุ่มอาชีพฯ ให้ทำขึ้นอย่างน้อย 2 ชุด โดยเก็บไว้กับกลุ่มฯ 1 ชุด และอบต. 1 ชุด
- 2.7 การติดตามเร่งรัดเงินกู้ยืม คณะกรรมการกองทุนฯ มีหน้าที่สนับสนุนกำกับดูแล และติดตามเร่งรัดนำเงินส่งคืน หากกลุ่มฯ ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามงวดสัญญางวดใดงวดหนึ่ง หรือทั้งหมด ให้คณะกรรมการกองทุนฯ เร่งรัดให้กลุ่มฯ ชำระหนี้โดยจับพยานและแจ้งให้คณะกรรมการบริหารอบต. พิจารณาทราบโดยเร็ว หากกลุ่มฯ ไม่ยินยอมชำระ ให้อบต. เป็นผู้ที่มีอำนาจดำเนินคดีตามกฎหมายไม่ให้ขาดอายุความ
- 2.8 การติดตามประเมินผลและติดตามเงินอุดหนุน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามประเมินผลและคณะกรรมการติดตามเงินอุดหนุนที่สภาอบต. พิจารณาแต่งตั้งขึ้น โดยแจ้งผลการประเมินและติดตามเงินอุดหนุนต่อสภาฯ ทุก 6 เดือน
- 2.9 การผ่อนผันหรือเลื่อนการชำระหนี้ กรณีเกิดเหตุสุดวิสัยหรือเกิดภัยพิบัติเป็นเหตุให้โครงการหรือกลุ่มฯ ผู้กู้ยืมได้รับความเสียหาย กลุ่มฯ อาจยื่นคำร้องขอผ่อนผันการชำระหนี้คืนต่อคณะกรรมการกองทุนฯ ให้พิจารณาผ่อนผัน ทั้งนี้ต้องรายงานให้ คณะกรรมการบริหารอบต. ทราบและอนุมัติการรับเงิน การเบิกจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงินกองทุนหมุนเวียน อบต. พิจารณาให้ถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินที่สภาอบต. พิจารณาหรืออบต. พิจารณาถือปฏิบัติโดยอนุโลม
- 2.10 การควบคุมและตรวจสอบ
 - 2.10.1 คณะกรรมการกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรให้ปฏิบัติดังนี้
 - จัดทำบัญชีแสดงรายการยืมและชำระคืนเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มฯ ในปัจจุบัน
 - จัดทำรายการแสดงฐานะทางการเงินของเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มอาชีพหรือเกษตรกร และผลการดำเนินการแล้วรายงานให้คณะกรรมการกองทุนฯ ทุกปี
 - 2.10.2 คณะกรรมการกองทุนฯ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้
 - เป็นสมาชิกอบต. พิจารณา ที่มาจากแต่ละหมู่บ้านจำนวนหมู่บ้านละ 1 คนและให้มีการเลือกตั้งประธานและรองประธานอย่างละ 1 ตำแหน่ง นอกนั้นเป็นกรรมการทั้งหมด
 - ให้คณะกรรมการทุกคนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปียกเว้นกรรมการที่มาโดยตำแหน่ง
 - ให้ปลัดอบต. เป็นเลขานุการโดยตำแหน่ง
 - ให้หัวหน้าส่วนการคลังเป็นเหรัญญิกโดยตำแหน่ง
 - ให้กรรมการบริหารผู้ดูแลเรื่องคุณภาพชีวิตเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
 - คณะกรรมการกองทุนฯ อบต. พิจารณา มีหน้าที่ดังนี้
 1. รวบรวมพิจารณาคำร้องของกลุ่มฯ ที่ยื่นขอกู้ยืมเงิน
 2. เรียงลำดับความสำคัญและความเหมาะสมของโครงการ
 3. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารอบต. พิจารณา
 4. จัดทำบัญชีแสดงรายการยืม และชำระคืนเงินทุนหมุนเวียนอบต. พิจารณาให้เป็นปัจจุบัน
 5. จัดทำรายงานแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานกองทุนหมุนเวียนอบต. พิจารณา ให้คณะกรรมการบริหารอบต. พิจารณาทราบ
3. ทำหนังสือประชาสัมพันธ์โครงการแก่กลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชนให้มายื่นคำร้องขอเงิน
4. ดำเนินการอนุมัติเงินกู้แก่กลุ่มอาชีพจำนวน 5 กลุ่มในปีงบประมาณ 2546
5. ดำเนินการอนุมัติเงินกู้แก่กลุ่มอาชีพจำนวน 2 กลุ่มในปีงบประมาณ 2547

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน อบต.จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการจำนวน 100,000 บาท

- บุคลากร**
- คณะกรรมการกองทุนฯ จำนวน 13 คนได้แก่
 - สมาชิกสภาอบต. 11 หมู่บ้าน 11 คน เป็นกรรมการ
 - ปลัดอบต. เป็นเลขานุการโดยตำแหน่ง
 - หัวหน้าส่วนการคลัง อบต.พิชัย เป็นเหรัญญิกโดยตำแหน่ง
 - ผู้บริหารอบต.จำนวน 3 คน
 - คณะกรรมการกลุ่มอาชีพทุกกลุ่มในเขต 11 หมู่บ้าน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม 2544	-แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้รับจากโครงการให้เงินอุดหนุนแก่กลุ่มอาชีพซึ่งเริ่มเมื่อปี 2542 สิ้นสุดปี 2544 ที่ล้มเหลวไม่สามารถเป็นโครงการที่ยั่งยืนได้ ประกอบด้วยหน่วยงานอบต. สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอตัวแทนกลุ่มอาชีพต่างๆ ในเขตอบต. -ร่วมปรึกษาหารือริเริ่มโครงการใหม่คือ โครงการกองทุนหมุนเวียน	อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/สำนักงานพัฒนาชุมชน/ตัวแทนกลุ่มอาชีพ
2544	ออกกฎระเบียบในการกู้ยืมเงินกองทุนหมุนเวียนและแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนหมุนเวียนจำนวน 13 คน	ผู้บริหารอบต./สมาชิกสภาอบต.
กรกฎาคม 2545	ทำหนังสือประชาสัมพันธ์โครงการให้กลุ่มอาชีพต่างๆ รับทราบรายละเอียดและมายื่นคำร้องขอกู้ยืมเงินต่ออบต.	อบต.
2546	อบต.อนุมัติเงินกู้แก่กลุ่มอาชีพจำนวน 5 กลุ่มได้แก่ - กลุ่มผู้เลี้ยงโค หมู่ 5 - กลุ่มสุกรขุน หมู่ 8 - กลุ่มแกะสลักและผลิตธัญญา หมู่ 16 - กลุ่มผู้เลี้ยงสุกรขุน หมู่ 7 - กลุ่มทำนาและการเกษตร หมู่ 6	คณะกรรมการกองทุนหมุนเวียน
2546	ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพที่กู้ยืมเงินกองทุน	คณะกรรมการกองทุนหมุนเวียน
2547	อบต.อนุมัติเงินกู้แก่กลุ่มอาชีพจำนวน 2 กลุ่มได้แก่ - กลุ่มแม่บ้านตัดเย็บ หมู่ 1 - กลุ่มอาชีพเลี้ยงสุกร หมู่ 10	คณะกรรมการกองทุนหมุนเวียน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร--

--บทบาทความร่วมมือ--

กลุ่มอาชีพในชุมชน

ร่วมประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์
งานภาคสนามชุมชนกับอบต.เพื่อวางแผนดำเนินโครงการให้มี
ประสิทธิภาพมากที่สุด

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. การให้ทุนสนับสนุนอาชีพต่างๆ ในตำบลลัมเหลว เงินทุนสูญเปล่า กลุ่มต่างๆ ขาดการเรียนรู้ถึงการใช้จ่ายเงินทุนให้เป็นประโยชน์
2. ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อการทำงานของอบต. มองว่าเป็นการให้เงินโดยหวังผลทางการเมือง

หลังการดำเนินการ

1. การให้เงินทุนสนับสนุนกลุ่มอาชีพต่างๆ มีการประเมินอย่างเป็นระบบ มีหลักประกันว่าเงินทุนจะไม่สูญเปล่า
2. มีกลุ่มที่ประสบความสำเร็จคือ กลุ่มเครือข่ายวิทย์ใหม่ 8 เป็นต้นแบบให้กลุ่มอาชีพอื่นๆ มีแนวทางการบริหารกลุ่มและสมัครเป็นสมาชิกเงินกองทุนฯ มากขึ้น
3. ในปี 2546 อบต.อนุมัติเงินกู้แก่กลุ่มอาชีพจำนวน 5 กลุ่ม ทุกกลุ่มสามารถใช้คืนเงินกู้ตามกำหนดได้
4. ในปี 2547 อบต.อนุมัติเงินกู้แก่กลุ่มอาชีพเพิ่มอีกจำนวน 2 กลุ่ม

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ในระยะแรก เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และอบต. เนื่องจากกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพมีลักษณะไม่ยั่งยืน ไม่เห็นด้วยกับอบต. ที่จัดตั้งงบประมาณในรูปของกองทุน 2. ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกคือ สภาพเศรษฐกิจของประเทศไม่ดี ทำให้เงินอุดหนุนหรือการอนุมัติโครงการพัฒนาต่างๆ อาจถูกตัดงบประมาณหรือไม่ได้รับการอนุมัติได้ 3. แนวทางการกระจายอำนาจของรัฐบาลที่ต้องให้อิสระในการตัดสินใจ แต่กฎระเบียบที่กำหนดบางครั้งไม่ยืดหยุ่นพอที่จะสามารถปฏิบัติตามได้	เริ่มทำโครงการทดลองในกลุ่มชุมชนบางกลุ่มก่อนเพื่อเป็นตัวอย่าง โดยเป็นกลุ่มที่มีการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มก่อน และให้อบต.สังเกต ตรวจสอบช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา เมื่อเข้มแข็งดีแล้ว ก็เปิดตลาดนัดเงินกองทุน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. อบต.ติดตามการดำเนินงานโครงการอย่างใกล้ชิด
2. ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือในดำเนินโครงการและเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์
3. มีโครงการอื่นที่ทำความคู่กับโครงการกองทุนฯ คือ การสร้างอาชีพ สร้างงานให้ชาวบ้านรวมตัวกันสร้างรายได้ เพื่อไม่ให้เกิดการย้ายถิ่นฐาน
4. ความสามัคคีของกลุ่มอาชีพ

ความต่อเนื่องของวิถีใหม่

1. การรวมกลุ่มของชาวบ้านเข้มแข็งจนสามารถสร้างความเป็นเครือข่ายร่วมกันได้ ในการร่วมกันบริหารเงินกองทุน ตรวจสอบกันและกัน
2. การอยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ เงื่อนไขการกู้ยืม เพื่อให้เกิดการดำเนินการต่อเนื่องและไม่มีอุปสรรคได้และเป็นการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในการกู้ยืม
3. ความมีระเบียบวินัยของชาวบ้าน และมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ ทั้งการนำเงินไปใช้และความรับผิดชอบในการใช้จ่าย อบต.ควรเป็นผู้สนับสนุนมิใช่ผู้ควบคุมชาวบ้าน

บทเรียนที่ได้รับ

1. จากเดิมมองว่าการแก้ปัญหาเศรษฐกิจโดยการให้เงินแก่ชาวบ้านจะช่วยให้ชาวบ้านรวมตัวกลุ่มกันและสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้เพราะไม่ต้องกังวลเรื่องเงิน แต่แท้จริงแล้วความเข้มแข็งของชุมชนคือปัจจัยสำคัญในการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจ จึงควรรวมตัวกันก่อนแล้วความสามารถของกลุ่มจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้
2. ความเข้มแข็งไม่ได้อยู่ที่ผู้นำแต่อยู่ที่การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการรวมกลุ่มจะทำให้ชาวบ้านอยู่ร่วมกันได้

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นสามารถนำโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้ได้โดยไม่ต้องพิจารณาปัจจัยดังนี้คือ

1. สร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน
2. ต้องมีการมองปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ปัญหาในอนาคต ต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบโดยระดมความคิดจะทำให้การแก้ไขปัญหาไม่มองหลายด้าน
3. ต้องมีการทดลองโครงการก่อนเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม
4. อบต.ต้องแสดงบทบาทการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง
5. กลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ต้องมีความเข้มแข็ง
6. ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ตามตัวอักษรต้องรู้จักปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของชาวบ้าน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายเฉลิม วิป็นโส
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย
ที่อยู่ : ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : (054) 315-742

ชื่อ-นามสกุล : นางผจงลักษณ์ นิตย์สมบูรณ์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย
ที่อยู่ : ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : (054) 315-742

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวสิริพรรณ มณีพันธ์
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่ธุรการ
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย
ที่อยู่ : ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
โทรศัพท์ : (054) 315-742

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย
สถานที่ตั้ง	444 ถนนราษฎร์บูรณะ หมู่ที่ 7 ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 52000
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายได้	72 ตารางกิโลเมตร 7,092,106.63 บาท (งบประมาณปี 2545)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	11 คน 4 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างประจำ 7 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	9,308 คน
จำนวนครัวเรือน	2,234 ครัวเรือน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลพิชัยมีสภาพเป็นที่ราบสูง มีภูเขาล้อมรอบ และพื้นที่ราบลุ่มบริเวณ หมู่ที่ 6 บ้านปงวัง หมู่ที่ 11 บ้านดอนมูล นอกนั้นเป็นที่ราบสูงอยู่นอกเขตการชลประทาน อยู่ห่างจากอำเภอเมืองลำปางไปทางทิศตะวันออกประมาณ 2 กิโลเมตร มีหมู่บ้านในเขตอบต. จำนวน 10 หมู่บ้าน ประชากรในเขตตำบลพิชัยประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ค้าขาย รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและอื่นๆ การรวมกลุ่มของประชาชนแบ่งเป็นกลุ่มอาชีพ 25 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มไข่เค็ม กลุ่มทำดอกไม้ประดิษฐ์ กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มเลี้ยงหมู เป็นต้น กลุ่มออมทรัพย์ 4 กลุ่ม และกลุ่มอื่นๆ 10 กลุ่ม